

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LAIKINO ELEKTROS ENERGIJOS PERSIUNTIMO NUTRAUKIMO
SIEKIANČIŲ UŽTIKRINTI VISUOMENĖS INTERESUS SĄLYGŲ IR SU TUO
SUSIJUSIŲ NUOSTOLIŲ APSKAIČIAVIMO IR ATLYGINIMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2010 m. balandžio 19 d. Nr. 1-121
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [66-1984](#); 2004, Nr. [107-3964](#)) 46 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. 1462 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymą (Žin., 2004, Nr. [170-6250](#); 2009, Nr. 135-5890) 1.1.4 punktu,

t v i r t i n u Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus sąlygas ir su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarkos aprašą (pridedama).

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

LAIKINO ELEKTROS ENERGIJOS PERSIUNTIMO NUTRAUKIMO SIEKIANT UŽTIKRINTI VISUOMENĖS INTERESUS SĄLYGOS IR SU TUO SUSIJUSIŲ NUOSTOLIŲ APSKAIČIAVIMO IR ATLYGINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus sąlygos ir su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarkos aprašas (toliau vadinama – Tvarkos aprašas) reglamentuoja elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, sąlygas bei su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką.

2. Tvarkos aprašas yra privalomas perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams (toliau vadinama – operatorius) bei elektros energijos vartotojams.

3. Elektros energijos persiuntimo nutraukimo vartotojams ar apribojimo dėl elektros tinklų priežiūros darbų sąlygos ir trukmė, poavarinių įjungimų sąlygos ir trukmė bei nuo šių veiksmų galimų nuostolių atlyginimo tvarka turi būti nurodytos elektros energijos persiuntimo paslaugų sutartyse, o tuo atveju, jei skirstomųjų tinklų operatorius vykdo ir visuomeninio tiekėjo veiklą – elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyse (toliau vadinama – persiuntimo paslaugos sutartis), sudarytose tarp operatoriaus ir vartotojų.

4. Tvarkos apraše vartojamos pagrindinės sąvokos suprantamos taip, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#)), Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme (Žin., 2000, Nr. [66-1984](#); 2004, Nr. [107-3964](#)).

II. ELEKTROS ENERGIJOS PERSIUNTIMO NUTRAUKIMO AR APRIBOJIMO SĄLYGOS

5. Elektros energijos persiuntimą vartotojui nutraukti ar apriboti leidžiama tik elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartyse, Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 1-38 (Žin., 2010, Nr. [20-957](#)) ir kituose teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka, išskyrus atvejus, kai tai atliekama siekiant užtikrinti svarbius visuomenės interesus:

5.1. kai Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (toliau vadinama – Valstybinė energetikos inspekcija) nustatė tokius vartotojo elektros įrenginių ir (ar) jų eksploatacijos trūkumus, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui;

5.2. kai tai būtina siekiant išvengti ar susiklosčius energetikos sistemoje ar operatoriaus elektros tinkle ekstremaliai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui, susidarius generavimo galios ar elektros energijos deficitui;

5.3. kai tai būtina atliekant elektros tinklų priežiūros darbus, taip pat vykdant naujų elektros energijos vartotojų ir (ar) gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų darbus.

6. Operatoriui nutraukus arba apribojus elektros energijos persiuntimą, vartotojas privalo imtis visų įmanomų priemonių galimiems nuostoliams išvengti.

7. Už nepagrįstus elektros energijos persiuntimo nutraukimus ar apribojimus vartotojams įstatymų nustatyta tvarka atsako tai inicijavęs asmuo.

8. Vartotojas turi teisę reikalauti iš operatoriaus paaiškinimo dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo būtinumo, ir privalo netrukdyti operatoriui atlikti elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo veiksmų.

III. ELEKTROS ENERGIJOS PERSIUNTIMO NUTRAUKIMAS AR APRIBOJIMAS VALSTYBINĖS ENERGETIKOS INSPEKCIJOS REIKALAVIMU

9. Valstybinės energetikos inspekcijos reikalavimu, kai nustatyti tokie vartotojo įrenginių bei jų eksploataavimo trūkumai, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui, vartotojas privalo nedelsdamas išjungti šiuos įrenginius.

10. Jei vartotojas šių reikalavimų nevykdo, tai Valstybinės energetikos inspekcijos raštišku reikalavimu aprūpinimą elektros energija be išankstinio įspėjimo nutraukia operatorius, o vartotojas privalo operatoriui atlyginti visus dėl šių reikalavimų nevykdymo atsiradusius tiesioginius nuostolius.

11. Tokių Valstybinės energetikos inspekcijos reikalavimą operatorius privalo besąlygiškai vykdyti.

IV. AVARINIS ELEKTROS ENERGIJOS PERSIUNTIMO NUTRAUKIMAS AR APRIBOJIMAS IR AVARINIŲ ATJUNGIMŲ GRAFIKŲ SUDARYMO TVARKA

12. Siekiant išvengti ar susiklosčius energetikos sistemoje arba operatoriaus elektros tinkle ekstremaliai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui, operatorius turi teisę nutraukti ar apriboti elektros energijos persiuntimą vartotojams pagal iš anksto parengtus ir vartotojams praneštus vartotojų elektros energijos ir galios apribojimų ar avarinių atjungimų grafikus bei jų įvedimo tvarką.

13. Tam, kad elektros energetikos sistemoje būtų išvengta ekstremalios padėties arba jai susiklosčius būtų galima tokią padėtį operatyviai likviduoti, operatorius kasmet (iki spalio 31 d.) privalo sudaryti ir vartotojams, įtrauktiems į elektros energijos persiuntimo nutraukimų ar apribojimų grafikus, pranešti apie šiuos grafikus:

13.1. vartotojų avarinių atjungimų grafikus, kurie sudaromi siekiant išvengti avarijos ar likviduoti elektros energijos perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų avariją;

13.2. vartotojų vartojamos elektros galios apribojimo grafikus, kurie sudaromi siekiant išvengti avarinės situacijos, kai Lietuvos energetikos sistemoje trūksta generuojančios galios ir nėra galimybių panaudoti galios rezervų iš kitų energetikos sistemų;

13.3. vartotojų elektros energijos apribojimo grafikus, kurie sudaromi siekiant išvengti avarinės situacijos, kai Lietuvos elektros energetikos sistemoje elektros energijos gamybai dėl nenumatytų priežasčių trūksta kuro ir tuo metu nėra galimybės pristatyti kurą į elektros energijos gamybos vietą bei nėra galimybių pasinaudoti kitų energetikos sistemų elektros energijos gamybos šaltiniais.

14. Tvarkos aprašo 13 punkte minėti grafikai sudaromi metams (nuo einamųjų metų lapkričio 1 d. iki kitų metų spalio 31 d.) pagal perdavimo sistemos operatoriaus pateiktas užduotis vartotojų elektros energijos ir galios apribojimų bei avarinių atjungimų grafikams sudaryti skirstomųjų tinklų operatoriams ir tiesiogiai prie perdavimo tinklo prijungtiems vartotojams.

15. Vartotojų avarinių atjungimų, elektros energijos ir galios apribojimų grafikai sudaromi ir vartotojų faktinė naudojama galia ribojama pagal atliktus apkrovų, galios srautų ir įtampų periodinius minimumų ir maksimumų kontrolinius matavimus.

16. Operatoriai, sudarydami vartotojų elektros energijos ir galios apribojimų bei avarinių atjungimų grafikus, nustato vartotojams elektros energijos ir galios ribojimo dydžius bei vartotojų atjungimo prioritetus ir eiliškumą, atsižvelgdami į vartotojų gamybos technologinius ypatumus, elektros energijos tiekimo patikimumo kategoriją bei elektros energijos tiekimo schemas ypatumus. Grafikai turi būti sudaromi taip, kad elektros energijos persiuntimo nutraukimas ar apribojimas vartotojams sukeltų kuo mažesnius trikdžius ir nuostolius.

17. Į vartotojų avarinių atjungimų grafikus pirmiausia turi būti įtraukti vartotojai, kuriems elektros energija tiekama iš transformatorių pastočių su įrengtais automatikos ar

televaldymo įrenginiais arba kuriuose yra budintis personalas.

18. Į vartotojų avarinių atjungimų grafikus neįtraukiami vartotojai, kurie turi nepertraukiamą ir sudėtingą technologinį procesą, dėl kurių trumpalaikio atjungimo kyla grėsmė žmonių gyvybei, patiriama didelių materialinių nuostolių, sutrinka sudėtingi technologiniai procesai, svarbūs valstybės ir miesto ūkio veiklos procesai, gydymo įstaigos, ryšių, šilumos gamybos, vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo įmonių, priešgaisrinės saugos technologiniai objektai, geležinkelio transportas, miesto elektrifikuotas visuomeninis transportas, vandens ir oro transporto dispečerinio valdymo centrai, blokavimo, signalizacijos ir apsaugos sistemų technologiniai objektai, ikimokyklinio amžiaus vaikų įstaigos, pieno fermos, gyvulininkystės kompleksai, paukštynai, galvijų prieauglio auginimo fermos, duonos kepyklos.

19. Į vartotojų elektros energijos ar galios apribojimų ir avarinių atjungimų grafikus įtraukti vartotojai, gavę operatoriaus pranešimą dėl elektros energijos ar galios ribojimo arba atjungimo vykdymą, turi būti iš anksto pasiruošę priemonių planus bei priemones ir paskyrę už šių priemonių vykdymą atsakingus asmenis.

20. Apie vartotojų elektros energijos ar galios apribojimus operatorius privalo iš anksto, ne vėliau kaip prieš 24 valandas, pranešti vartotojams. Pranešime operatorius turi nurodyti elektros energijos persiuntimo apribojimo trukmę, dydį (eilę) ir laiką. Operatoriui prireikus nedelsiant įvesti elektros galios apribojimo grafikus, jie visomis įmanomomis ryšio priemonėmis turi pranešti apie tai vartotojams ne vėliau, kaip prieš 1 valandą. Pranešama per Lietuvos radijo pirmąją programą arba visomis įmanomomis ryšio priemonėmis.

21. Elektros energijos persiuntimą nutraukti ar apriboti vartotojams be išankstinio įspėjimo galima tik tais atvejais, kai tuo siekiama išvengti avarijos ar sutrikimo energetikos sistemoje ar operatoriaus elektros tinkle arba likviduoti patirtą avariją ar sutrikimą. Tokiais atvejais operatorius vykdo vartotojų avarinių atjungimų grafiką. Elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo priežastis operatorius turi nedelsdamas pranešti vartotojams. Jei vartotojas nesilaiko elektros energijos, galios apribojimo atjungimo grafikų, trukdo operatoriui nutraukti elektros energijos persiuntimą tai šio vartotojo elektros įrenginiai gali būti nedelsiant priverstinai atjungti nuo elektros tinklo.

V. ELEKTROS ENERGIJOS PERSIUNTIMO, NUTRAUKIMAS AR APRIBOJIMAS VYKDANT PLANINIUS ELEKTROS TINKLŲ PRIEŽIŪROS DARBUS

22. Elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartyje turi būti numatytos vartotojų elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo sąlygos dėl planuojamų operatoriaus elektros tinklų ar kitų įrenginių priežiūros darbų (remonto, rekonstravimo, prijungimo arba perjungimo ir pan.). Elektros energijos persiuntimo paslaugų sutartyje, sudarytoje tarp operatoriaus ir vartotojo, turi būti nustatyta vartotojo įrenginių didžiausia galima atjungimo trukmė per metus.

23. Vykdamas planinius elektros tinklų priežiūros darbus, operatoriai apie numatomą elektros energijos persiuntimo nutraukimą ar apribojimą ne vėliau, kaip prieš 10 kalendorinių dienų, turi pranešti vartotojams (nurodyti planuojamą elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laiką ir trukmę).

24. Elektros energijos tinklų priežiūros darbams atlikti operatorius turi iš anksto sudaryti grafikus.

25. Vykdamas elektros energijos tinklų priežiūros darbų grafiką, operatorius apie numatomą elektros energijos persiuntimo nutraukimą ar apribojimą turi pranešti vartotojams raštu (paštu, elektroniniu paštu, per kurjerį, faksimiliniu ryšiu), telefonu arba viešai skelbiant vietinėje spaudoje, skelbdamas savo internetinėje svetainėje, siųsdamas trumpuosius pranešimus ar kitais persiuntimo paslaugos sutartyje numatytais būdais nuroydamas planuojamą elektros energijos persiuntimo, nutraukimo ar apribojimo laiką ir trukmę.

26. Jei vartotojas (išskyrus fizinius asmenis, naudojančius elektros energiją buitiniams

reikmėms), gavęs operatoriaus pranešimą apie elektros energijos persiuntimo nutraukimą ar apribojimą dėl elektros energijos planinių priežiūros darbų vykdymo, per 3 darbo dienas pareiškia nesutikimą, abi šalys per 3 darbo dienas privalo susitarti dėl visapusiškai priimtinos elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo datos. Jei nepavyksta susitarti, tai operatorius, vadovaudamasis elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartimi, turi nustatyti elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo datą ir laiką. Šiuo atveju elektros energijos persiuntimas, gali būti nutraukiamas ar apribojamas praėjus ne mažiau kaip 15 kalendorinių dienų nuo pirmojo pranešimo ir ne anksčiau kaip 3 dienoms nuo vartotojo informavimo apie pakartotinai nustatytą nutraukimo ar apribojimo datą.

27. Elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartyje, sudarytoje tarp operatoriaus ir vartotojo, gali būti nustatyti ir kiti pranešimo būdai bei terminai.

28. Vartotojai neturi trukdyti operatoriui atlikti elektros energijos tinklų planinius priežiūros darbus.

VI. NUOSTOLIŲ DĖL ELEKTROS ENERGIJOS PERSIUNTIMO NUTRAUKIMO AR APRIBOJIMO SKAIČIAVIMAS IR ATLYGINIMAS

29. Operatorius neatlygina vartotojui patirtų nuostolių, kai jam elektros energijos persiuntimas nutraukiamas arba apribojamas Tvarcos aprašo 5.1–5.3 punktuose nustatytais atvejais.

30. Prašymą dėl nuostolių atlyginimo vartotojas turi teisę pateikti operatoriui ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo nuostolių atsiradimo dienos. Operatorius privalo vartotojo prašymą išnagrinėti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų. Prireikus vartotojo prašymui nagrinėti operatorius gali sudaryti komisiją, į kurios sudėtį turi būti įtraukti operatoriaus ir vartotojo atstovai.

31. Nustatant elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo priežastis, taip pat vartotojo nuostolius, jei dėl to vartotojui elektros energiją persiunčiantis skirstomųjų tinklų operatorius gali turėti atgręžtinių reikalavimų į perdavimo sistemos operatorių, į vartotojo prašymui nagrinėti sudaromos komisijos sudėtį jis privalo įtraukti perdavimo sistemos operatoriaus atstovą. Sudaryta komisija turi iširti elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo priežastis ir nustatyti nuostolių dydį.

32. Komisijos išvados ir rezultatai įforminami aktu. Bet kurios suinteresuotos šalies pageidavimu nustatant patirtų nuostolių vertę ir surašant aktą, gali dalyvauti nepriklausomi ekspertai, už kurių veiklą sumoka dėl nuostolių kalta šalis.

33. Elektros energijos persiuntimo nutraukimo laikas, nepersiųstos (nepatiektos) elektros energijos kiekis ir priežastys nustatomos pagal operatoriaus bei vartotojo operatyvinius dokumentus ir registravimo prietaisų rodmenis. Nepersiųstos (nepatiektos) elektros energijos kiekis, nekokybiškai pagamintos arba sugadintos produkcijos kiekis, sugadintos įrangos vertė nustatomi pagal operatoriaus arba vartotojo pateiktus įrodančius dokumentus. Jeigu nuostolių dydžių pagal turimą informaciją tiksliai nustatyti negalima, tai jų vertė nustatoma šalių susitarimu. Šalims nesusitarus, nuostolių dydį nustato teismas.

34. Nuostoliai, patirti dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, turi būti atlyginti per 30 kalendorinių dienų nuo jų vertės ir vartotojo prašymo pagrįstumo nustatymo dienos, jei vartotojas ir operatorius nėra susitarę kitaip.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Valstybinė energetikos inspekcija išankstine skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėja vartotojų skundus dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar ribojimo.

36. Ginčai, kilę dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar ribojimo, dėl patirtų nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo, sprendžiami šalių susitarimu arba teismo tvarka.